

NMV pleit nog steeds voor regulering zuivelmarkt

'Veel boeren hebben kort geheugen'

Vraag en aanbod op elkaar afstemmen. Twee jaar geleden zagen de NMV en andere actievoerende Europese melkveehoudersbonden dit als dé oplossing voor de lage melkprijzen. Sinds het onverwacht snelle prijsherstel is het stil aan het actiefront. Maar NMV-voorzitter Hans Geurts gelooft nog steeds in regulering. „Jammer dat zoveel boeren zo’n kort geheugen hebben.”

Rapport

Op www.melkveemagazine.nl vindt u de nota 'Afschaffing van de melkquoting; een historische vergissing' uit 2007

Twee jaar geleden waren het drukke tijden voor Hans Geurts, voorzitter van de Nederlandse Melkveehouders Vakbond. Het organiseren van de melkstaking, het uitrijden van (flink aangelengde) melk over akkers, samen met zusterbonden op de trekker in colonne naar Brussel. Allemaal om de toen zo lage melkprijzen van tegen de twintig cent onder de aandacht te brengen van politiek en publiek.

„Maar in principe waren dat geen acties voor hogere prijzen maar voor een systeemverandering. Waarbij vraag en aanbod op elkaar afgestemd worden en de prijzen slechts binnen een vast te stellen bandbreedte kunnen schommelen. Een onafhankelijk monitoringsinstituut zou dat moeten bepalen, zodat je als boer in ieder geval nooit onder de kostprijs zou hoeven te leveren”, nuanceert Geurts. „En daar streven we al naar sinds 2004. Maar het klopt natuurlijk dat je boeren makkelijker in beweging krijgt als de prijzen heel laag zijn. Het is soms jammer dat veel boeren zo'n slecht geheugen hebben.”

Anno 2011 ziet de zuivelmarkt er volledig anders uit, zonder dat de actiedoelen van twee jaar geleden zijn gerealiseerd. De voorstanders van meer liberalisering lijken gelijk te hebben gekregen, maar de NMV-voorzitter ziet dat anders. „Want er bestaat helemaal geen vrije markt. Ja, bij overschotten en lage prijzen. Maar als er een echt tekort dreigt, dan grijpt de politiek absoluut in. Die kan helemaal geen maatschappelijke onrust door hoge prijzen gebruiken. Kijk wat er in de Arabische landen gebeurt: de meeste toestanden zijn daar met hoge voedselprijzen begonnen. Een vrije markt betekent volgens ons grote winsten voor de tussenhandel en retail, maar is nooit in het belang van boer en consument. Die hebben juist behoefte aan stabiele prijzen en voldoende voedsel.”

Geprikkeld

Maar een systeem waarbij vraag en aanbod in evenwicht worden gehouden, betekent toch dat boeren niet meer geprikkeld worden om bijvoorbeeld te moderniseren of efficiënter te werken? „Daarom pleiten we niet voor een vaste melkprijs, maar voor een vast te stellen bandbreedte waartussen de prijzen bewegen. Zeg tussen de dertig en veertig cent. Ook dan zullen er helaas bedrijven zijn die het niet redden, dat is onvermijdelijk. De prijs moet in ieder geval voldoende zijn om een normale boterham te kunnen verdienen met een gezinsbedrijf met pakweg 70 koeien.”

Schulden

In andere agrarische sectoren met een open systeem van prijsvorming op basis van vraag en aanbod ziet de Limburger zijn gelijk. „Kijk naar de varkenshouderij, de champignons of de tuinbouw. Hoe groot zijn daar de pro-

blemen wel niet? Ze moesten maar groeien en dat kon alleen met steeds meer vreemd kapitaal. Tot je tot je nek in de schulden zit. Dat kan toch nooit de bedoeling zijn? Gelukkig hoor ik die roep van 'steeds groter' veel minder dan een paar jaar terug.”

Met de zuiveldeskundigen die de komende jaren stijgende voedselprijzen verwachten door een groeiende (en rijkere) wereldbevolking heeft Geurts niet zo veel op.

„Vooropgesteld, niemand kan in de toekomst kijken. Ik ook niet. Maar de huidige goede melkprijzen zijn allemaal terug te voeren op een paar min of meer toevallige factoren. Bosbranden in Rusland, het melamineschandaal in China en droogte in Nieuw-Zeeland. Wie weet echter hoe snel China de eigen productie weer gaat uitbreiden na die schandalen? Dat kan zo ontzettend snel veranderen. En op de MAS leerde je al dat een klein overschot voldoende is om de prijzen meteen te laten kelderen. Dat zal dus vroeger of later ook met de melkprijs gebeuren.”

Varkenscyclus

Soms zou Geurts wel eens willen dat het veelgeprezen principe van vrije handel echt tot in het extreme werd doorgevoerd. „Zodat dan vroeg of laat de markt een keertje helemaal instort en een heleboel boeren moeten stoppen. Zo'n ellende wil ik niet, laat dat duidelijk zijn. Maar misschien is dat de enige manier waarop de politiek er eindelijk van overtuigd raakt dat je de voedselmarkt niet volledig vrij kunt laten. Juist daarom pleiten wij al zo lang voor een gereguleerde markt. Ook met prijschommelingen, maar binnen een objectief vastgestelde bandbreedte. Met prikkels voor de boer en mogelijkheden om snel meer of minder melk te kunnen produceren

indien nodig, maar nooit onder de kostprijs. Met interventie als demper van te grote of te snelle schommelingen. Al die jaren heeft de EU er met de quoterings voor gezorgd dat de schommelingen op de wereldmarkt gedempt werden. En dat willen ze nu dus afschaffen. Jullie lijken wel niet goed wijs, zo zei een varkenshouder pas tegen mij. In die sector zie je dat de beroemde varkenscyclus met hoge en lage prijzen ook niet meer werkt.”

Verlenging

Geurts houdt er zeker rekening mee dat in 2015 de quoterings verdwijnt. Wel vindt hij het interessant dat er toch weer recente signalen zijn dat bijvoorbeeld een land als Polen daar niet blij mee is en gevraagd heeft om verlenging van de quoterings.

„En ook Eurocommissaris Ciolos zelf staat daar niet negatief tegenover. Kijk ook eens naar Zwitserland. Daar is de quoterings afgeschaft, dus werd er meer gemolken totdat de interventie te duur werd. De overheid vond toen dat de boeren zelf hun melk in het buitenland moesten verkopen. Terwijl juist in dat land de kostprijs ongeveer de hoogste ter wereld is. Als NMV presenteren we al in 2007 de nota 'Afschaffing van de melkquoting; een historische vergissing' en die klopt nog steeds.”

„Maar goed, voorlopig ziet het er naar uit dat in 2015 de quota verdwijnen. We zetten ons er samen met de collega's van de EMB voor in om dan een nieuw gereguleerd en robuust systeem te hebben, maar het is heel moeilijk om daarvoor in deze goede tijd boeren massaal te mobiliseren. Dat gaat nu eenmaal makkelijker als de melkprijs twintig cent is. We voeren zeker nog actie, maar vooral in Brussel richting het Europees Parlement als het om het nieuwe GLB gaat.” ■

Copyright foto

